

Vejret i Danmark – efterår 2013

Temperaturmæssigt ret normalt efterår 2013 med overskud af nedbør og underskud af sol i forhold til perioden 2001-2010. Sæsonens første meteorologiske frost blev registreret ret tidligt sidst i september. Orkan den 28. oktober med rekord i middelvind og vindstød.

Kalenderefteråret 2013 (september, oktober og november) fik en middeltemperatur på 9,9°C i gennemsnit for landet som helhed. Det er 1,1°C over normalen på 8,8°C beregnet på perioden 1961-90, og 0,2°C over den seneste 10 års dekade-normal på 9,7°C beregnet på perioden 2001-10.

Siden 2001, har døgnmiddeltemperaturen for efteråret i Danmark set således ud:

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10,0	8,7	9,2	9,7	10,6	12,2	8,9	9,5	9,8	8,1	10,2	9,3	9,9

Rekorden for varmeste efterår er fra 2006, der var imponerende 12,2°C varm. Det koldeste efterår er fra 1922 og 1952 med 6,7°C.

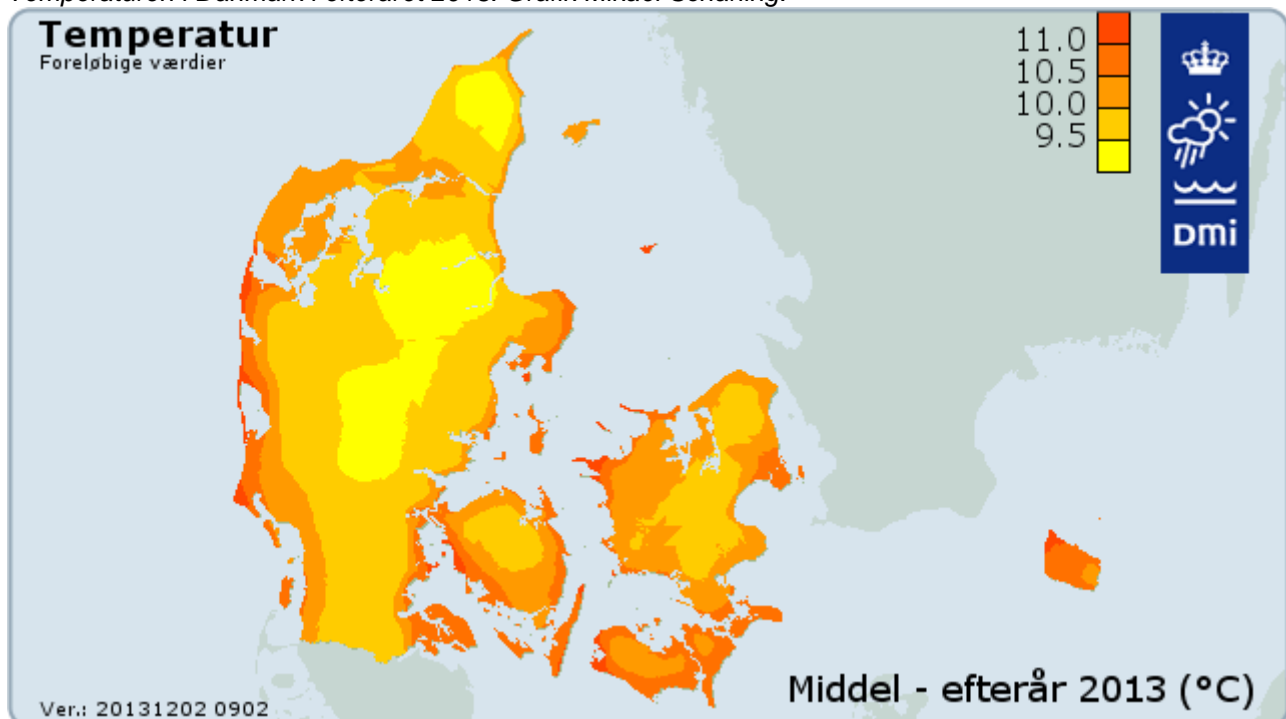
Efterårets højeste temperatur på 26,0°C blev målt nær Holstebro i Jylland den 6. september. Omkring dette tidspunkt blev der registreret sommerdøgn på enkelte lokaliteter defineret ved, at temperaturen skal overstige 25°C.

I den anden ende af skalaen blev sæsonens første meteorologiske frost (målt i 2 meters højde) registreret den 28. september. Der har ikke været frost i en september måned i Danmark siden 2005. Der blev i øvrigt registreret 6,4 frostdøgn i efteråret 2013.

Den laveste temperatur i efteråret 2013 på -7,8°C blev målt den 26. november ved Karup i Midtjylland.

I efteråret 2013 var region Bornholm varmest med 10,7°C i gennemsnit. Regionerne Nordjylland og Østjylland var koldest med hver især 9,7°C i gennemsnit.

Temperaturen i Danmark i efteråret 2013. Grafik Mikael Scharling.

Nedbør

I gennemsnit ud over landet faldt der 263 millimeter nedbør i efteråret 2013. Det er 35 millimeter eller 15% over normalen (228 mm; 1961-90) og 43 millimeter eller 20% over 10 års dekade-normalen (220 mm; 2001-2010). Man skal 13 år tilbage, til efteråret 2000, for at finde et lige så vådt efterår. Nedbøren har været meget ujævnt fordelt, således fik region Syd-og Sønderjylland mest med 347 millimeter i gennemsnit, mens region København og Nordsjælland med det halve af dette fik mindst; 173 mm.

Siden 2001, har nedbørstallene (mm) for efteråret i Danmark set således ud:

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
261	230	153	240	157	246	166	244	250	249	171	253	263

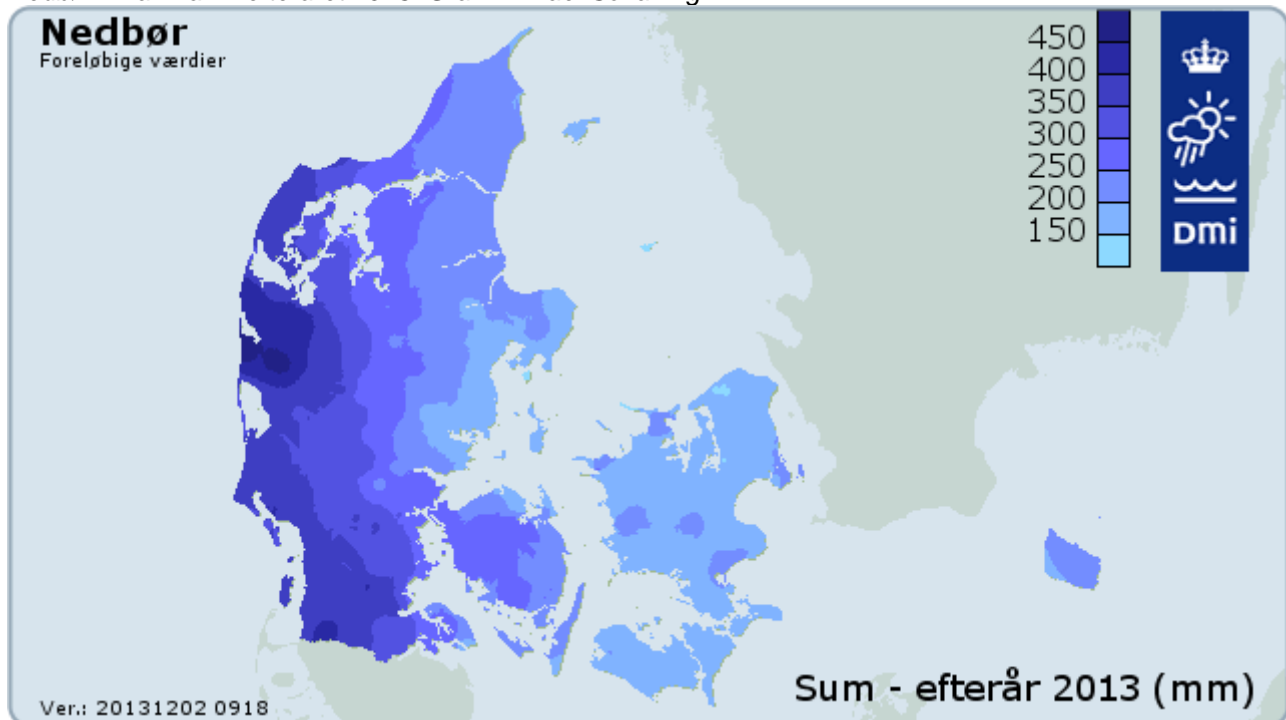
De landsdækkende nedbørmålinger startede i 1874. Rekorden for vådeste efterår er på 327 millimeter fra 1967. Det tørreste efterår er fra 1920, hvor der blot faldt 105 millimeter nedbør.

Den 9. september gav pæne nedbørmængder til hele landet. Lavtrykspassager i perioden 14-16. september gav store regnmængder i det vestlige Jylland. Der blev ved denne lejlighed registreret kraftig regn flere steder (mere end 24 millimeter på 6 timer). Den 18. september ramte et tordenvejr med kraftig regn og skybrud (mere end 15 mm på 30 minutter) Københavnsområdet.

Et intenst regnvejr med torden drev over landet søndag den 13. og natten til den 14. oktober. Det var de nordlige dele af Jylland og Sjælland samt Bornholm, der fik regn. En uge efter blev det en våd afslutning af efterårsferien, da der søndag den 20. og natten til mandag den 21. oktober faldt en del vand i det meste af landet.

Den 21. november prydede vinterdrys landskabet flere steder i det midtjyske, hvor DMI registrerede sæsonens første sne på flere målestationer.

Nedbør i Danmark i efteråret 2013. Grafik Mikael Scharling.

Sol

Solen skinnede i gennemsnit ud over landet i efteråret 2013 i 296 timer, hvilket er 27 timer eller 10% over normalen (269 timer; 1961-90, men 35 timer eller 11% under, hvis der sammenlignes med den seneste 10 års dekade-normal (331 timer; 2001-2010). Man skal blot tilbage til forrige efterår 2012 med 252 soltimer for at finde et mere solfattigt efterår, men ellers har alle efterår siden 2001 været solrigere.

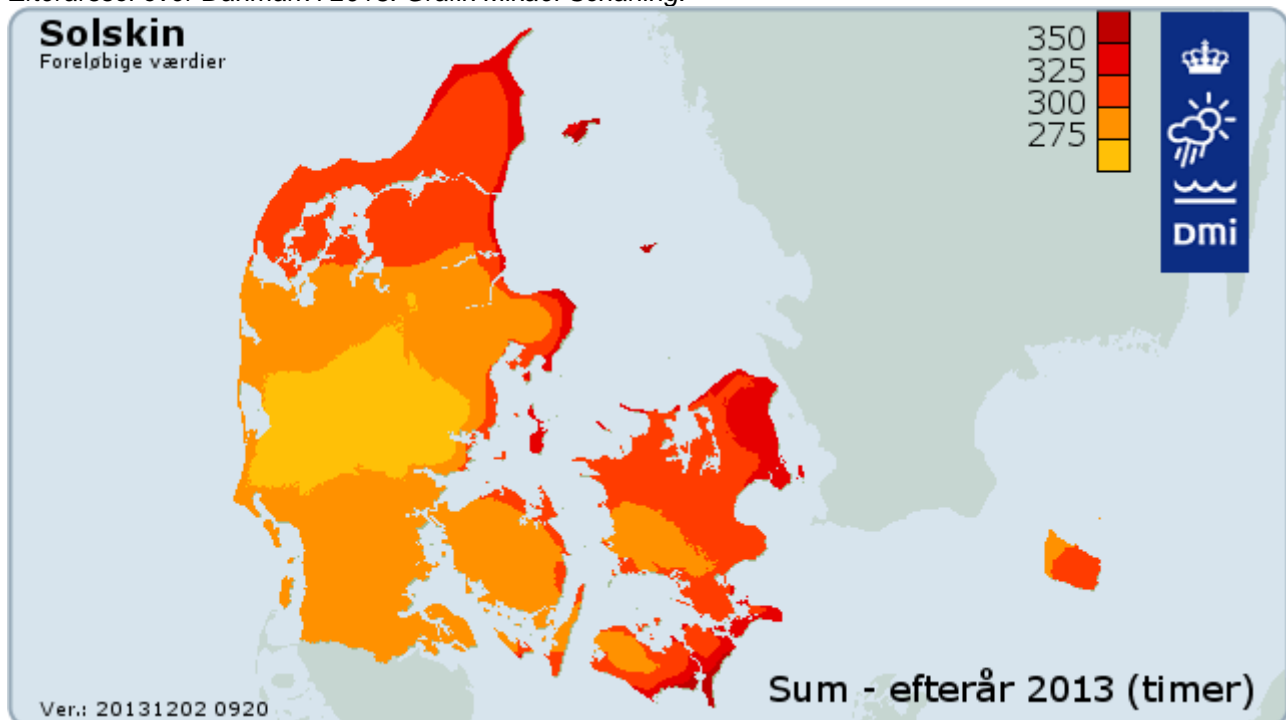
Siden 2001 har solskinstallene (timer) for efteråret i Danmark set således ud:

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
241	329	362	371	407	329	348	307	300	313	301	252	296

Det solrigeste efterår er i øvrigt fra 2005 med 407 soltimer, mens det solfattigste er fra 1976 med 166 timer. De landsdækkende soltimestmålinger startede i 1920.

Mest sol fik region København og Nordsjælland med 321 timer i gennemsnit, mens region Syd- og Sønderjylland fik mindst med 279 soltimer i gennemsnit.

Efterårssol over Danmark i 2013. Grafik Mikael Scharling.

Vildt vejr

Den 28. oktober gav en hurtig og intens lavtryksudvikling en for årstiden noget usædvanlig orkan i de sydlige dele af Danmark. Der blev slået danmarkrekord både i registrering af 10 minutters middelvind og i vindstød. Ved Kalundborg (Røsnæs Fyr) blev der målt 39,5 m/s i middelvind målt over 10 minutter (tidligere rekord Rømhø var 38,1 m/s fra 3. december 1999) og på Als ved Kegnæs Fyr 53,5 m/s i vindstød. Den tidligere vindstødsrekord var 51,4 m/s fra 3. december 1999 på Rømhø. Kegnæs Fyr slog i øvrigt også middelvindsrekorden fra 3. december 1999 med registreringen 38,7 m/s.

Der skal gøres opmærksom på, at der i forhold til de to nye rekorder er to ting der gør sig gældende. For det første måles der nu seks gange i timen mod en gang i timen i 1999 og hver 3. time længere tilbage. For det andet brød Rømø måleren ned umiddelbart efter den havde registreret den tidligere rekord i 1999.

Oktober-orkanen 2013 blev klassificeret til en regional klasse 4 (sw4) på den danske stormliste, der kan findes på dmi.dk. Ikke siden 3. december 1999 har Danmark oplevet en klasse 4 orkan. Den 8. januar 2005 blev vi ramt af en landsdækkende klasse 3 storm. I øvrigt har perioden siden 1999 bortset fra 8. januar 2005 været forholdsvis "stille".

Den 3. november blev de vestligste dele af landet blæst godt gennem. Særligt Hanstholm fik sig en rystetur, hvor der blev registreret stærk storm i vindstødene og lige under stormgrænsen i middelvind.

Landstal september 2013. Normaler er angivet for perioderne 1961-90 og 2001-2010

Parameter	September 2013	Normal 1961-90	Normal 2001-2010
Middeltemperatur	13,1 °C	12,7 °C	13,8 °C
Nedbør	92 mm	73 mm	62 mm
Soltimer	136 timer	128 timer	162 timer

Landstal oktober 2013, samt normalen for 1961-90 og dekade-normalen 2001-2010

Parameter	Oktober 2013	Normal 1961-90	Dekade-normal 2001-10
Middeltemperatur	10,9 °C	9,1 °C	9,4 °C
Nedbør	102 mm	76 mm	83 mm
Soltimer	94 timer	86 timer	111 timer

Landstal november 2013, samt normalen for 1961-90 og dekade-normalen 2001-2010

Parameter	November 2013	Normal 1961-90	Dekade-normal 2001-10
Middeltemperatur	5,8 °C	4,7 °C	5,7 °C
Nedbør	69 mm	79 mm	75 mm
Soltimer	67 timer	54 timer	58 timer

Landstal efterår 2013. Normaler er angivet for perioderne 1961-90 og 2001-2010

Parameter	Efterår 2013	Normal 1961-90	Normal 2001-2010
Middeltemperatur	9,9°C	8,8°C	9,7°C
Nedbør	263 mm	228 mm	220 mm
Soltimer	296 timer	269 timer	331 timer

For mere information brug DMI's kontaktformular på dmi.dk

Af seniorklimatolog John Cappelen

© DMI, 2. december 2013.